

**Vlada Crne Gore
Kabinet predsjednika
Kancelarija za evropske integracije**

INFORMACIJA

o projektnoj prijavi Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i glavne kanalizacione mreže u Podgorici (faza II), pripremljenoj za podnošenje u okviru VI poziva Zapadnobalkanskog investicionog okvira za sufinansiranje investicija

Uvodne informacije

Zapadnobalkanski investicioni okvir osnovali su Evropska komisija i međunarodne finansijske institucije, kao vodeći subjekti u obezbjeđivanju donacija i razvojnih investicija u regionu Zapadnog Balkana. Cilj ovog instrumenta je stvaranje veće sinergije između donatora i investitora, kako bi dostupna bespovratna sredstva EU i kreditna sredstva međunarodnih finansijskih institucija na što efikasniji način bila iskorišćena za nove investicije u infrastrukturu u državama Zapadnog Balkana. Zapadnobalkanski investicioni okvir je glavni instrument posredstvom kojeg je u prethodnom periodu EU finansijski podržavala pripremu i sprovođenje infrastrukturnih projekata u okviru Berlinskog procesa, a ujedno je i glavni instrument posredstvom kojeg će biti usmjeravana podrška infrastrukturnim projektima planirana Ekonomskim i investicionim planom EU za Zapadni Balkan.

Posredstvom ovog instrumenta moguće je predložiti projekte na nacionalnom i regionalnom nivou iz oblasti životne sredine, energetike i energetske efikasnosti, saobraćaja, društvenih djelatnosti i digitalne infrastrukture. Evropska unija odobrava bespovratna sredstva u cjelosti za finansiranje izrade projektne dokumentacije i obezbjeđivanje tehničkih preduslova za početak sprovođenja projekata, dok se sprovođenje projekta finansira kroz bespovratna sredstva EU i kreditna sredstva međunarodnih finansijskih institucija. Kancelarija za evropske integracije je zadužena za koordinaciju procesa programiranja i praćenja sprovođenja svih projekata koji se finansiraju kroz Zapadnobalkanski investicioni okvir.

Korišćenje sredstava ovog instrumenta se zasniva na pozivima za dostavljanje projekata koji se istovremeno raspisuju za sve države Zapadnog Balkana. Do sada su završena 23

poziva za podršku pripremi projektne dokumentacije i 5 poziva za sufinansiranje investicija. Trenutno su u toku XXIV poziv za podršku pripremi projektne dokumentacije i VI poziv za sufinansiranje investicija, s rokom dostavljanja projektnih prijava do 26. februara 2021. godine.

Zapadnobalkanski investicioni okvir (ZIO) postao je jedan od ključnih mehanizama kojim EU, kroz finansijsku podršku realizaciji strateških infrastrukturnih projekata u zemljama Zapadnog Balkana, podstiče proces pristupanja EU, snažeći uporedo regionalnu saradnju. Projektna orijentacija čini ovaj vid saradnje EU i država Zapadnog Balkana jedinstvenim i povoljnim izvorom finansiranja novih investicija, pa je važno afirmisati dalji napredak svakog projekta, naročito onih koji su u prethodnom periodu zabilježili rezultat u implementaciji, kao što je projekat Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i glavne kanalizacione mreže u Podgorici, a koji je od strane Evropske komisije i upravljačke strukture ZIO prepoznat kao uspješan.

Podnošenje projektne prijava Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i glavne kanalizacione mreže u Podgorici (faza II) u okviru VI poziva Zapadnobalkanskog investicionog okvira za sufinansiranje investicija

Imajući u vidu rok za zatvaranje VI poziva za kofinansiranje investicija Glavni grad Podgorica, odnosno D.O.O Vodovod i kanalizacija Podgorica, pripremili su projektnu prijavu za finansiranje II faze projekta Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i glavne kanalizacione mreže u Podgorici, u cilju odobravanja dodatnih bespovratnih sredstava u iznosu od 20.391.590 eura. Ukupna uvećana vrijednost projekta, uključujući i njegovu II fazu, je oko 72 miliona eura. Dodatnim radovima za koje je potrebno finansiranje kroz II fazu projekta je planirano proširenje primarnog kolektora i sekundarne kanalizacione mreže u ukupnoj dužini od 30 km (20+10 km).

Prethodno je I faza ovog projekta finansijski podržana sredstvima bilateralnih donatora Zapadnobalkanskog investicionog okvira, kao dio paketa projekata koji su državama Zapadnog Balkana odobreni u kontekstu Berlinskog procesa na Samitu u Trstu u julu 2017. Opšti cilj projekta je poboljšanje higijenskih uslova u Glavnom gradu, odnosno zaštita pitke vode u područjima nizvodno od postojećeg postrojenja. Projekat je tom prilikom podržan kao prvi projekat iz oblasti zaštite životne sredine koji je finansiran u okviru Berlinskog procesa, s obzirom na to da je trenutno postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda u Podgorici nedovoljno za potrebe stanovnika Glavnog grada, po kapacitetu i tehnologiji koja se primjenjuje.

Kroz projekat se gradi postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda, uključujući tretman i spaljivanje mulja, kao i glavni kolektor, cjevovodni most i sekundarna kanalizaciona mreža. Ukupna vrijednost I faze projekta je oko 52 miliona eura, od čega su do sada izdvojena bespovratna sredstva bilateralnih donatora ZIO od 10,1 milion eura, kreditna

sredstva Njemačke razvojne banke (KfW) 35 miliona eura, a ostatak je nacionalno kofinansiranje.

Procedura korišćenja sredstava podrazumijeva da se bespovratna sredstva ZIO koriste posredstvom Njemačke razvojne banke (KfW) i troše se po pravilima i procedurama koja se primijenjuju i na kreditna sredstva. Finansijski sporazum za ovaj projekat je potpisan 22. septembra 2017. godine, od kada je sprovođenje projekta u toku. Do sada su ugovoreni radovi u iznosu od 15 miliona eura, od čega je 12 miliona eura dodijeljeno crnogorskim kompanijama, što ukazuje na značaj projekta za crnogorsku ekonomiju.

Dostupnost bespovratne podrške je od velike važnosti za poboljšanje sistema upravljanja otpadnim vodama u Podgorici. Postojeća i očekivana bespovratna podrška ZIO za investicije značajno će ubrzati sprovođenje projekta pravovremenim obezbjeđivanjem dopunskih finansijskih sredstava. Pored toga, projektna prijava za II fazu projekta ne porazumijeva dodatno kreditno zaduženje, već je pripremljena u skladu s novom metodologijom EU kojom je udio bespovratnih sredstava EU u finansiranju projekata u ovoj oblasti uvećan na do 50%. Shodno tome, glavni cilj projektne prijave je smanjenje izdvajanja iz budžeta opštine, odnosno države, čime se značajno smanjuje finansijsko opterećenje građana koji su krajnji korisnici ovog projekta. Sprovođenje II faze projekta je važan preduslov za potpuno korišćenje planiranih kapaciteta postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda.

Takođe, ukoliko bi bila odobrena dodatna sredstva koja su predmet ove projektne prijave, završetak ovog projekta, uz dosadašnju podršku EU za ostale infrastrukturne projekte iz ove oblasti, bi značajno doprinio ispunjavanju obaveza iz pregovaračkog procesa koje proističu iz Direktive EU o prečišćavanju komunalnih otpadnih voda u okviru poglavlja 27 – Životna sredina i klimatske promjene.

Pored toga što bi uspješna implementacija ovog projekta u velikoj mjeri uticala na dinamiku ispunjavanja obaveza koje proističu iz Direktive EU o prečišćavanju komunalnih otpadnih voda, imala bi, što je najvažnije, i direktan i dalekosežan uticaj na kvalitet života građana Podgorice i zaštitu voda u nizvodnom dijelu rijeke Morače i Skadarskog jezera.

S obzirom na dalju proceduru podnošenja i ocjenjivanja projektne prijave od strane Evropske komisije i Upravnog odbora ZIO, potrebna je saglasnost Vlade za njeno podnošenje od strane nacionalne IPA koordinatorke.